

Cserhalmi Luca

ÜVEGVARIÁCIÓK

INTERJÚ VARGA DÓRÁVAL

2018-06-29 | INTERJÚ

Varga Dóra üvegszobrással a Museion No. 1-ban rendezett kiállításán beszélgettem az üveg sajátosságairól, kísérletezésről, sorozatairól.

Eredetileg keramikusnak készültél. Miért tértél át az üvegre?

Középiskolában a kerámia szakon nagyon szerettem a szakma szobrászati oldalát. Kiváló intézmény volt, ahol felkészítettek a továbbtanulásra: tanultunk designt és kaptunk autonóm tervezési feladatokat. Kötődtem a tanáromhoz. A MOME-ra jártam előkészítőre, itt találkoztam először az üveggel, és rögtön megtetszett ez az anyag – ennek ellenére kerámia szakra felvételiztem, de többszöri próbálkozás után sem kerültem be, az üveg szakra viszont elsőre felvettek.

Mit lehet az üveg anyagával kifejezni?

Sokat kísérleteztem, mert szokatlan volt a kerámia után. Például próbáltam mattítani, és most is gyakran használok szétzúzott üveget. Nagyon sokféle üveg van: matt, selyemfényű, polírozott, kristályszerű. Az egyetemen először is igyekeztem ezeket kiismerni, csak utána kezdtem el használni a különböző változatokat. Az üvegművészetnél fontos a technológiai tudás, gyakran összemosódik a koncepcióval. Nyáron Mislán voltam művésztelepen, ahol nem tudtam üveggel dolgozni. Helyette a vizet választottam, a hasonló tulajdonságok miatt. A téma a természet, művészet és társadalom kapcsolata volt, amit magaménak éreztem, mert közel állnak hozzám az elemek és a természeti folyamatokban gondolkodás. A levegő és a napfény jelenségein gondolkodtam. Ennek eredménye a *Black water* és a *Sound way*. A *Black watert* kint, egy közösségi térben helyeztem el, hogy mindenki kipróbálhassa. Ha vízzel ráfestünk, feketén megjelenik az ecsetvonás, de ha megszárad, eltűnik. Egy kínai kalligráfia technikája inspirált: selymet helyeznek fekete bársonyra, vízzel ráfestenek, és ahogy a selyem átázik, megjelenik mögötte a fekete bársony. Aztán amikor megszárad, eltűnik, így újra tudják használni. Az üvegmunka során is mindig vizezni kell az anyagot, szeretem nézni, ahogy szárad. A másik munkámnál egy gitárművésszel dolgoztam. Itt a hang tűnékenységét akartam megjeleníteni. Van Mislán egy hosszú betonút, amit a gitár öt húrja szerint részekre osztottunk. Erre impregnálóval felfestettem egy struktúrát, amit a gitáros lekottázott. Utána vízzel festettem fel ugyanazt, ami a forró betonon gyorsan száradt, a gitáros pedig szimultán játszotta azt a részt, ahol éppen a festésben tartottam.

Weave

Máskor is kísérleteztél eltérő műfajokkal, performanszokkal?

Általában az idővel kapcsolatos témák foglalkoztatnak. Amikor kiállítva láttam a diplomamunkámat, úgy tűnt, mintha egy film kockái lennének. Először a *Taktus* című installációmnál kísérleteztem ezzel, ahol szoborra vetítettem, így több verzióban fotózhattam le. Egy szobor végtelen megjelenési lehetőségeivel játszottam. Itt és a *2048* című munkámnál is Korai Zsolt média művésszel dolgoztam. A **2048**-nál a zenét akartam három dimenzióban megjeleníteni. Monitort tettünk a jégtáblaszerű szobor alá, ami megvilágította és hangokat adott ki. Apokaliptikus hangulatot akartam, azért is lett *2048* a mű címe, és mert 2048 darab rúdból állt. Mozgásérzékelős potmétert helyeztünk el mellette, ami vissza tudta olvasni a hangot a látogatók érintésére: függőleges irányban a különböző hangfajták váltakoztak, vízszintesen pedig a mélység és a magasság. Ahol jártunk, ott a szobor is kivilágosodott. Először Zsolt létrehozott egy hangkupacot és azt generáltuk formává, majd visszajátszottuk. Gyakran kapcsolok a munkáimhoz zenét vagy videót, amik az időt érzékeltetik.

Ez a fajta időbeliség kiegészíti a sorozatokban gondolkodásodat?

Ezen a kiállításon három munkámnál a művek digitális kódját befotózva okostelefonon megjelenik egy videó, amin a szobor forgás közben látható. Gyakran használok 3D modellező programot a tervezéshez. A megjeleníthető videók így hasonlóak a szerkesztési fázishoz. Érdekes, hogy a tárgy és a videó közötti hangsúly, hogyan alakul, illetve mennyivel többen látják a dokumentáción a szobrokat. Felmerült bennem, hogy a kiállításon a tárgyak mögé vetítem a videót. Aztán azért választottam ezt a megoldást, mert interaktívva akartam tenni.

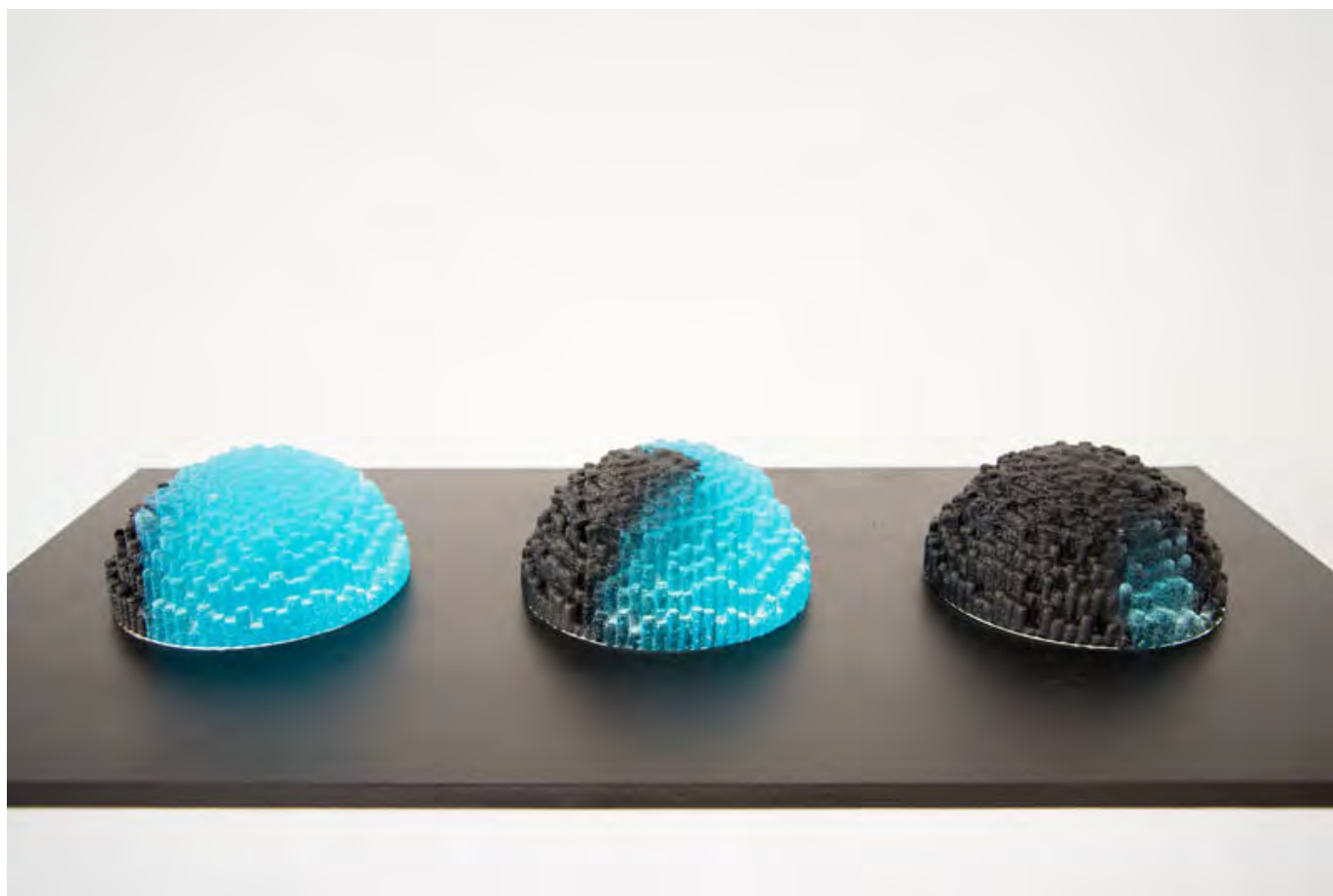
Mi motivál, hogy más művészeti ágak képviselőivel működj együtt?

Egy ideig élvezem, hogy szobrokat csinállok, de előfordul, hogy elunom. Ilyenkor közös projektbe hívok valakit. Inspiráló és izgalmas egy projekten belül a különböző művészeti ágak együttes alkalmazása. Erre a legfrissebb példa a kiállításon látható **Sound Spill** installáció, amit Esteban de la Torre zeneművésszel közösen hoztunk

létre. Ez egy interaktív installáció, a szennyezésre reflektál. Amikor megérintjük a fekete részt, morajló, zajszerű hangok hallhatóak, amelyek egymással keveredve zajmontázsként jelennek meg.

Mennyiben kísérletezés számodra a művészet?

Mindenképpen az, de ez is szakaszos. Időbe telik, mire kiforrnak a dolgok. Amikor megvan, próbálgatom a még benne rejtőző lehetőségeket, például sorozatot csinálok – aztán minden kezdődik előlről: egy újabb kísérleti fázis.

Sound spill

Munkáidon nagyon finom átmenetben jelennek meg a színek, sokszor mintha pulzálnának, elevenséget kölcsönöznek az anyagnak. Hogyan társítod a színeket a szobraidhoz?

Most épp szürke és fekete árnyalatokkal dolgozom. A színt mindig a koncepció határozza meg. A *Tension* és a *Boov* című munkáim két sorozat részei: az elsőben a mechanikai működést, tömeggyártást akartam megjeleníteni. A forma is présgépre utal, amilyenek az üvegyárakban is vannak. Ehhez rozdszínek kellettek. A másodikban a biológiai működést akartam ábrázolni, mint mondjuk az emésztés, ezért lilás és rózsaszínes árnyalatokat választottam. Csehországból rendelem az üvegeket, ott nagyon szép színek találhatóak, bőséges a választék.

Érdekes, hogy a két sorozat, amiről beszéltél, hasonló formában mutat be két ellentétes kört: a lélektelen gépszerűség és az élő organizmusok világát.

Elsőre valóban ellentétesnek tűnik, de miután megnéztem a mechanikai sorozatról készült videót, rádöbbsztem, hogy hiába kattog és próbál présgépszerű lenni, ebben is megvan az üveg belső mozgása, például a kis belső buborékokban. Szóval ez is organikus lett.

Boov

Mennyire kiszámítható anyag az üveg?

Teljesen kiszámíthatatlan. Mindig képes meglepetést okozni. Van, hogy jót, de sok a bosszúság is. Ezért izgalmas. A kemencénél és a hőfokoknál nagyon oda kell figyelni.

Több munkádon megjelenik a mélység ábrázolása. A technikai bravúr vagy a tartalmi mondanivaló izgalmasabb itt számodra?

Mindkettő fontos, de a technika itt valóban komoly kihívást jelent. Úgy hoztam létre a jégcsapszerű, rudas felületeket, hogy oszlopos fúróval, egyesével befúrtam, ami örületesen lassú folyamatnak bizonyult. Most már van egy 3D nyomtatóból átalakított gépem, amiben a gravírozó fej kimarja a formát. Nem annyira erős, de nekem elég. Technikailag jó megoldás volt ezzel kimarni a negatív formát. A *Smog spot* szmogos, füstös hely, szmogsziget. Ez még félig átlátszó, utána csináltam hasonlót teljesen feketéből.

Gyakran beemeled a mikro- és a makrokörnyezet egyes jegyeit műveidbe, amiket elvonatkoztatasz. Megszokott nálad ez az átalakító látásmód a hétköznapokon is?

Legtöbbször borzasztóan figyelmetlen vagyok. Persze, ahogy az ember feldolgozza a látványt magában, biztosan végrehajt ilyesféle átalakítást, de nekem legtöbbször erősen kell koncentrálnom, különben az oszlopok is nekimegyek.

A víz és a jég motívumai gyakran megjelennek alkotásaidon. A hasonlóság miatt érdekel kapcsolatuk az üveggel?

Kicsi koromtól vízimádó vagyok, talán ezért találtam erre az anyagra. A gyerekkori vízimádatom átment az üveg iránti imádatomba.

felső kép | Fragment

képek | doravarga.com